

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja trisporna petič-vrsta: 8 kr. Če se tiska enkrat: 12 kr. Če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 99.

V Ljubljani, v sredo 1. maja 1889.

Letnik XVII.

Katoliški shod na Dunaji.

II.

Sicer je pa neobhodno potrebno, da se po drugem katoliškem shodu ne vležemo ter spimo morda zopet enajst let, predno se vzdramimo na tretji shod. Občni katoliški shodi naj se vršé odslej naprej vsako leto. Le ako se bomo večkrat videli ter razgovarjali, ujasnijo se nam načela, obudi se nam po mejsebojnem prijateljskem občevanju katoliški čut, zaupnost, ljubezen.

Na katoliških shodih se mora po posvetovanju priti do sklepov, tudi če bi bil vsako leto en sam.

Ti sklepi pa nimajo ostati v zapisniku na Dunaji, ampak dobiti morajo konkretno vresničenje po vsi Avstriji.

V to bi se moral postaviti stalen osrednji odbor, da bi izvrševal ukrepe vsakoletnega katoliškega shoda. Po posamnih pokrajinah bi se ustanovili pododbori, s katerimi bi neposredno občeval osrednji odbor na Dunaji. Pododborov naloga bi bila skrbeti, kako bi se v dotični pokrajini dali najprimernejše izvesti ukrepi splošnjega katoliškega shoda.

Ustanoviti bi se moralo osrednje glasilo, v katerem bi se objavljali i ukrepi katoliškega shoda i določbe ter delovanje stalnega odbora in pododborov. Ravno tako bi se morali po provincijah ustanoviti novi ali pa naprositi vže izhajajoči listi, da bodo objavljali, kar bo potrebno v tej zadevi, ter sploh pisali v zmislu ukrepov katoliškega shoda. Naloga tega časopisa bi bila pred vsem ločiti se ter prerezati vsako nit z liberalizmom v javnem življenju, brezobzirno obsojati liberalne zmote, razkrivati skrivne nakane liberalcev in narodnjakov brez vere in Boga.

Da, slovesno bi se morali zavezati vsi katoličani, prvič, da se nikdar in nikoli ne naročajo, niti kakorkoli podpirajo ne le liberalnih listov, ampak tudi drugih ne, ki ne nosijo jasno na čelu katoliškega „Credo“, ki kakorkoli koketujejo z liberalizmom ali smrdijo po kugi, katero je sv. Stolica obsodila za „najpogubnišo“.

Zavezati bi se morali nadalje, da bodo ali po katoliških listih ali po društvih ali pa po cerkvah kratkovidno ljudstvo v tem zmislu tudi podučevali, kazoč jim liberalno hidro v žurnalistiki in slovstvu ter opominjajoč jih, da so dolžni opustiti branje takih listov. Ker pijavke našega liberalnega časništva životarijo edino le iz krvi katoliškega ljudstva, gotovo jih v enem letu vsaj polovica poneha, kakor brž se to ljudstvo jasno zavé svojega katoliškega imena in poklica. Skušnja uči, da se liberalcu kmalu pero posuši, ako ni naročbe ali kake od drugod dohajajoče „podpore“. Odvisno je tedaj edino od nas, da se jih enkrat za vselej odkrižamo in jim na vsa usta povemo, da hočemo biti katoličani ne le doma, ne le v cerkvi, ampak tudi v politiki, v šoli, v slovstvu: povsod in vselej! Povedati jim: kdor hoče zobati iz slovenskih jasel, ako sam nima vere, drži naj vsaj jezik za zobmi in ne skruni naših najdražjih biserov! Ena sama odločna beseda, in srce jim upade čez noč. Ko gré liberalcu za kruh, kmalu se spameti, liberalci se za vse svoje „prepričanje“ in „ideje“ še jeden dan ne bo postil! Tako bi se

liberalni hidri vsaj žezlo iztrgalo ter bi se naredila neškodljiva.

Sicer bi se moralo delovanje katoliških shodov in njegovih odborov raztezati na vse stroke javnega življenja: na razmere mej cerkvi in državo, na šolstvo, na časopisje, na razna slovstva, posebno pa na volitve v državni in deželne zборе. Pred vsem in najprej bi moralo vse delovanje za zdaj meriti na to, da se zdravi, katoliški elementi v sedanji državnozborni desnici ohranijo in sčistijo ter po novih volitvah pomnožijo in ukrepijo, dokler se iz nje porodi prava, t. j. odločna katoliška desnica; potem je Avstrija v malo letih zopet katoliška.

Tej bratovski zvezi bi morali pristopiti vsi avstrijski narodi brez izjeme. Samo ob sebi se razume, da kakor bi katoliška ideja stala na prvem mestu v programu, tako bi morala drugo mesto zavzemati ideja federalizma in jezikovne enakopravnosti. Hvala Bogu, da se nahaja tudi mej Nemci konservativna stranka, ki zná naravne pravice spoštovati tudi pri tujih narodih. S temi poštenjaki pobratimo se. Nemcem pa, dasi katoličanom, Nemcem iz vrste Lienbacherjev itd., ki se ne morejo toliko povzdigniti, da bi razumeli pomen znanega krščanskega stavka: kar nečeš, da ti drugi storé, tudi ti drugim ne stori — takim ne podajajmo rok v zvezo, ker s svojimi ponemčujočimi, centralizujočimi težnjami netijo prepir in delajo spor mej narodi, Avstrijo razdirajo v zmislu Mazzinijevem, v zmislu ložinem. Nič ne dé, ako bi vsled tega stranka federalistiško-katoliškega programa imela biti šibkejša. Tü ne gré za to, koliko nas je, ampak le za to, da se združimo na zdravi, neomahljivi podlagi resnice in pravice. Kjer je resnica, tam je konečno zmaga, tako gotovo, kakor je Bog v nebesih, tudi ko bi imela priti še le po več stoletjih.

Slednjič se samo ob sebi razume, da bi občni katoliški shodi, tudi vsakoletni, malo zdali; snovati bi se morali enaki shodi tudi po raznih pokrajinah prostranega cesarstva, da bi se takoj ogenj katoliškega in avstrijskega čustva z osrednjega ognjišča daleč okrog zanesel ter v duhovih užgal ljubezen do cerkve in cesarske Avstrije.

In kaj, ko bi tudi mi Slovenci sklicali tak katoliški shod, in sicer vže letos! Premislimo tedaj, ali bi ne kazalo. Morda bi bilo vendar koristno naše javne zadeve malo prevejati ter liberalne pleve ločiti od zlatega katoliškega zrnja.

Z Dunaja, 30. aprila.

(Izvirno poročilo.)

Slovesni osnovalni zbor.

Z zadovoljnostjo smeli so se osnovatelji katoliškega shoda avstrijskega včeraj ozirati po veliki dvorani, kjer se je od vseh strani širne Avstrije zbralo katoliških mož zelo veliko. Ponosno pa sme te dni tudi vsa Avstrija gledati na Dunaj, kjer je zbran evet katoliške inteligence. Dvorana je ozaljšana z zastavami državnimi in posameznih kronovin, nad odrom kipa papežev in cesarjev, v sredi lep križ. Ni mogoče naštetih vseh odličnih mož: izmed mnogih naj bodo omenjeni: kardinal Ganglbauer, kardinal grof Schönborn, Galimberti; škofje: litomeški, kraljevo-dvorski, lavantinski, krški, graški, buđevski, ljubljanski itd.; od svetne gospode: grof

Bloome, Falkenhayn, grof Palfy, knez Windisch grätz, deželni grof Fürstenberg, princ Ferd. Lobkovic, Helfert, princ Liechtenstein, mnogo državnih in deželnih poslancev; v ložah posebno veliko dam iz najvišjih aristokratskih krogov.

Grof Pergen otvori zbor po 6. uri s kratkim nagovorom, v katerem izraža svoje veselje, da so zastopane vse dežele mnogojezične Avstrije, da je shod v resnici katoliški. Zboru predlaga kot predsednika grofa Bloome-ja, ki je bil izvoljen „per acclamationem“. V svojem govoru omenja predsednik, da se na katoliških shodih zbirajo močje, ki niso katoliki le po krstni knjigi, ampak ki so in hočejo biti katoliki v družini, v življenju, v vednosti, umetnosti, sploh v vsem socialnem in političnem delovanju. Krščanska družba je organska celota, ki čuti, se veseli in trpi s svojim poglavarjem. Kdor torej papežu krati njegove pravice, njegovo neodvisnost, žali vse katolike. Zato je katolikom sveta dolžnost, braniti pravice sv. Očeta, posebno njegovo neodvisnost in prostost. Kot katoliki moramo pa tudi skrbeti, da se prazniki posvečujejo; tirjati moramo krščansko šolo, in sicer ne samo ljudsko šolo, ampak tudi srednjo šolo in vseučilišče.

Šole vzdržujemo kristijani in imamo torej tudi pravico tirjati, da so šole krščanske. — Avstrijsko in katoliško sta si tako tesna pojma, da si ju ločevati ne moremo misliti. Nekatoliške, brezverske Avstrije si ne moremo misliti, to bi bila spaka, s tem bi se Avstrija izneverila svojim zgodovinskim tradicijam. Vladarji naši, od prvega do sedanjega, bili so večinoma izvrstni katoliki, živeli v prijateljskih razmerah z rimsko stolico. Tudi danes se kaže, da sta papež in cesar jedno, zato tudi nas ni treba ločiti, ki jednako zvesto in gorečo ljubimo oba: papeža in cesarja. Slava obema: papežu in cesarju!

Katoliški shod avstrijski — sklepa govornik — naj vsepošno nadaljuje srečno pričeto delo očitno in odločno, kajti nam katolikom se ni treba bati luči, nam ni treba skrivati svojega prepričanja, pogumno torej naprej na delo za pravo prostost, omiko in napredek. — Slednjič se predsednik hvaležno spominja načelnika osnovalnemu odboru, grofa Pergen-a, kateremu zbor izreče toplo zahvalo. Na to se volijo drugi odborniki, kakor Vam je že sporočil telegram.

Udanostni telegram sv. Očetu.

Predsednik predlaga sledečo udanostno adreso sv. Očetu: „Vdeleženci II. katoliškega avstrijskega shoda prosijo kot zagotovilo pomoči božje pri svojih posvetovanjih blagoslova sv. Očeta. Oni ponovijo vse proteste prejšnjih katoliških shodov avstrijskih gledé na zatiranje nedotakljivih pravic katoliške cerkve, zoper omejevanje prostosti sv. Očeta, posebno ker se mu krati za njegovo vladanje potrebna posvetna država. Vdeleženci izjavljajo, da hočejo sv. Očetu zvesti ostati v veri in ljubezni, in tirjajo zanj popolno suverenost v obsegu in z zagotovili, katere določiti ima pravico papež sam.“

Slovesno ob enem ugovarjajo, da bi se kjer koli kaj o stališču papeževem obravnavalo brez papeža.“

Po prebranem telegramu se skoro ni moglo poleči odobravanje in ploskanje, ki je pričalo, kako globoko je segla v srca pričujočih odločna in zavestna beseda katoliških naših veljakov.

Kardinala Ganglbauerja pozdrav.

V ljubeznjivih besedah pozdravlja sivolasi višji pastir navzoče katolike s posebnim veseljem, da se

jih je zbralo toliko število s tem namenom, da bi z mirnimi, stvarnimi, vsestranskimi razpravami pojasnili katoliške nazore, razgovorili se o sredstvih, kako naj uspešneje delujejo za versko katoliško življenje, na katerem sloni sreča in mogočnost cele Avstrije. Po jeziku in značaju raznolike podanike avstrijske veže med seboj bratovska vez svete vere, ki naj se poživilja vsepovsod in priča, kako da katolik vsikdar spolnuje zapoved Gospodovo: Dajte Bogu, kar je božjega, in cesarju, kar je cesarjevega.

Dr. Lueger.

Predsednik omeni, da je navada pri osnovalnih zborih govoriti pozdrave, in ker so si katoliki ravno Dunaj zbrali za svoje zborovališče, zato povabi Dunajčana Luegerja, da izpregovori kratko besedo. Viharno pozdravljen od vseh strani nastopi postaven lep mož govorniško stolico ter pozdravi pričujoče kot Dunajčan, ki je posvetil svoje življenje službi in delovanju za krščansko ljudstvo.

„Ako pogledam — pravi po priliki — na prečastno pričujoče občinstvo, zdi se mi, da imam pred seboj podobo naše mogočne Avstrije. Iz vseh krajev ste prihiteli in vsi ste prišli: Nemci, Čehi, Poljaki, Rusini, Slovenci in Italijani. Povsod po Avstriji ljut in pogosto preoster boj, a tu vlada naj mir, ki naj bi se razširil v vse kote naše domovine, in tudi v političnem življenju bratovsko družil raznolike narode avstrijske. Morda je ravno mir, ki vlada med nami, kriv, da tu ni navzoč noben minister, ne policaj, ne župan, da bi Vas pozdravil. Mislijo si namreč, to ni potrebno, ker tu so se zbrali zvesti Avstrijci, za katere je policijska, državna oblast nepotrebna. Toda, gospoda, kaj je zunanji blišč? Mnogo več velja ljubezen in zaupanje ljudstva. Katoliška cerkev ni vzrasla na višavi, v globini, v ljudstvu bili so in so še vedno nje najtrdnjše korenine, nje najpogumnejši zagovorniki, nje mučenci, in oni, ki se ne vstrašijo v vseh časih in v vseh krajih oznanovati sv. evangelij.

Sto tisoči katolikov dunajskih pozdravlja z veseljem današnji zbor; oni upajo, da bo zbor povzdignil svoj glas in svojo roko za ubogo, trpeče krščansko ljudstvo, da bodo njegovi sklepi svetilnik, ki bo ladiji trpečega ljudstva v duševni noči materijalizma na širni, zapuščeni morski gladini gospodarskega poloma, ki ga je provzročil liberalizem, kazal pristanišče miru, kamor naj se zaupno zateče. Dunajčani niso pozabili, da sta pred dve sto leti papež in cesar rešila mesto in domovino grozeče nevarnosti. Tudi sedaj grozi domovini in nje glavnemu mestu sovražnik, ne sicer Turek, in ne pogan, a sovražnik še nevarnejši, ker je v naši sredi in kakor črv razjeda krepko deblo in dela na to, da se slednjič vresniči geslo prostozidarjev: Delenda est Austria! Katoliški shod naj temu slovesno in odločno oporeka, pokaže naj, da cerkev še vedno stoji na straži, da se bo ob njej razbil napad sovražnika, da se vresniči naše geslo: Austria erit in orbe ultima!

Zahvalim se prav posebno, da ste Dunaj izbrali za svoje zborovališče, saj se na Dunaj družijo in koncentruje vse življenje in na Dunaju se bo odločil boj med krščanstvom in protikršćanstvom v Avstriji.

Ljudstvo naj izvé, kdo čuti z njim, kdo dela in trpi z njim, prepriča naj se, da smo mi katoliki, ki mu ne vsiljujemo kamenja vednih preprirov, marveč mu ponujamo kruh poštenega dela, v njegovo srečo in blagor domovini.

Sedanji katoliški shod naj je podoba, kako naj se organizuje skupna katoliška stranka po vsem Avstrijskem brez razločka narodnosti, ki bi bila trdnjava močna dovolj, da odbije vse napade sovražnika. To je najnujnejše.

Tuji si še stojé nekateri nasproti; tu je danes kraj, kjer naj se vsi spoznajo; tu naj požene kal v naših sredi, da spoznamo: Mi vsi smo bratje, ali naj stanujemo v mestu ali na deželi, ali smo Nemci, Slovani ali Italijani. Mi vsi hočemo biti eno: bratje v Avstriji, bratje v Kristusu!“

Vspreh tega govora bil je velikanski; bil je vrhunec veselja in navdušenja prvi večer in gromovito odobravanje in ploskanje trajalo je več minut po prostorni dvorani. Ta govor je pregnal bojazen, da se bo na shodu vršilo vse le oficijelno, da beseda ne bo prosta. Tacih javnih zastopnikov-lajkov treba i nam Slovincem, tako sem si mislil, ko sem z občudovanjem in radostjo čestital slavnemu govorniku.

Govora grofa Tarnovskega in škofa Hallerja.

Grof Tarnovski je v dolgem vsestransko dovršenem govoru pojasnjeval razvoj katoliškega življenja in gibanja med Poljaki v Galiciji, ki živeč v neprestanih borbah hrani neomahljivo udanost in zvestobo rimskemu papežu in svojemu viteškemu vladarju, ki hočejo tudi v prihodnje delati in če treba tudi trpeti kot katoliki, kot Avstrijci, kot Poljaki.

Pomožni škof dr. Haller, častitljiva oseba, govoril je kot zadnji govornik o katoliški univerzi, posebno o njeni potrebi in o društvu, ki se je ustanovilo v Solnogradu, da čem prej tudi v Avstriji katoliki osnujejo katoliško vseučilišče, kakor so to storili katoliki drugih dežel in narodov.

Zapisnikarji preberó mnogo došlih pisem in telegramov, posebno od škofov. Predsednik povabi pričujoče, da se vdeležé sv. maše v cerkvi sv. Stefana ter zaključí osnovalni zbor.

Govor državnega poslanca Kluna v državno-zborski seji dne 30. marca t. l.

(Dalje.)

Iz teh izjav, iz te enoglasne obsodbe dotičnih člankov, iz globokega verskega mišljenja, iz neomahljivega postopanja slovenskega naroda, katero se je izkazalo v mnogih stoletjih, sledi pa ravno nasprotno od tega, kar je trdil gospod poslanec graške trgovinske zbornice. Razvidno je namreč iz tega, da slovenski narod ni nezanesljiva, marveč ravno narobe, da je jako zanesljiva zaslonba katoliške Cerkve (Dobro! dobro! na desnici), katoliške Avstrije in slavne habsburške cesarske hiše. (Odobrovanje na desnici.) Napominani pastirski list pa ne obseja samó navedenega slovenskega časopisa, marveč ravno takó odločno obseja liberalne liste ostalih dežel, mej temi tudi nemško-liberalne liste, ki ne napadajo sv. Očeta le mimogredé, marveč po načrtih in sistemih. Čuli pa še nismo, da je nemško-liberalna stranka zagovarjala sv. Očeta in katoliško Cerkev, ter da je obsodila postopanje teh listov, in vendar je včeraj skušal gospod poslanec graške trgovinske zbornice dokazati, da niso oni, katere je določil sv. Duh, da vladajo Cerkev božjo, marveč da je nemško-liberalna stranka najtrdnjše podpora katoliške Cerkve. (Veselost in Prav dobro! na desnici.)

Mej mnogimi čudnimi trditvami, katere smo včeraj čuli, je to pač najbolj nepričakovani izrek.

Če pazljivo zasledujemo razprave vseh govornikov nasprotne stranke o ljudskem šolstvu, najdemo, da se gospodje iz tega kulturnega vprašanja, kakor pri drugih prilikah iz gospodarskih zadev, napravili čisto politično vprašanje. Kolikorkrat nemško-konservativni poslanci ali zastopniki slovanskih narodov v tej visoki zbornici gledé ljudskega šolstva izrekaj kake želje, ne prašajo gospodje: Ali bodo splošnja ljudska omika, kultura in veda pridobile, če zadostimo tirjatvam? Ne, marveč prašajo: Kaj bo naša stranka zgubila, kaj nam bo škodovalo, če ustrezemo zahtevam? (Prav res! na desnici.)

Posebno radi govore gospodje, ki vedno dobrohotno svetujejo slovenskim poslancem, naj se ne brigajo za Koroško, o šolskih zadevah na Kranjskem, ter tarnajo o zatiranju Nemštva. Toda na Kranjskem se ne zatira Nemštvo, pač pa se deluje zoper vpliv nemško-liberalne stranke, ki pa ni identična z Nemštvom (živahno odobravanje na desnici), in sicer ne samó na Kranjskem, marveč tudi v čisto nemških deželah, da, v državni prestolnici sami, kakor to dokazuje sestava visoke zbornice. Nemeem se pri nas na Kranjskem prav dobro godí, ter se posebno o šolskih razmerah ne smejo pritoževati.

Vredite ljudske šole v deželah, v katerih so slovanske manjšine, takó, kakor so pri nas za nemško manjšino, ter nas bodete popolnoma zadovoljili. (Odobrovanje na desnici.) Nikdar nismo mislili na to, da bi Kočevce poslovenili s pomočjo ljudske šole, in zaradi tega sta deželni zbor in deželni šolski svet za nemške šole na Kočevskem nemščino kot edini učni jezik uvedla, ter to ukrenila tudi za občino Belo Peč na Gorenjskem, ki broji komaj 600 prebivalcev, izmed katerih pa večina razume slovenski.

In nikdar nam ni prišlo na misel, da bi v teh šolah uvedli slovenščino tudi le kot obligaten predmet (Čujte! na desnici), marveč smo popolnoma prosti volji starišev prepustili, ali naj se njihovi otroci uče drugega deželnega jezika ali ne. Če se hočejo učiti, je prav, če se nočejo učiti, je tudi prav. Škoda bodo le oni imeli. (Tako je! na desnici.) Če se ga

pa hočejo učiti, preskrbljeno je tudi za to, da se ga morejo učiti, ne da bi stariši za to trpeli kake troške. Zaradi nas tedaj naši nemški sosesčani, ki se pa prav dobro razumejo s svojimi slovenskimi sosedi, ne bodo svoje narodnosti izgubili in se jim tudi ne bo treba pritoževati zaradi ljudske šole.

Kakó se na Kranjskem trudimo, da bi v vsakem oziru ustregli željam nemškega prebivalstva, katerega je le 4 odstotke skupnih prebivalcev, kaže tudi sestava okrajnih šolskih svetnikov, za katere imenuje deželni odbor kranjski po dva člana.

Dokler je nemško-liberalna stranka v našem deželnem zboru in odboru imela večino, skrbela je strogo za to, da je vedno in povsodi, skoraj brez izjeme tudi v slovenskih okrajih, za vsa zastopstva nastavila može, ki so jej veljali za Nemce ali pa vsaj za pristaše nemško-liberalne stranke. Takó daleč ni šla sedanja narodna večina. Pridržala ni samó za okrajne šolske svetnike veliko mōž iz prejšnje dóbe, marveč je tudi za nemški in kočevski okraj imenovala nemškega meščana kočevskega in izvolila bi bila tudi v nekem drugem okraju Nemca, ko ne bi bila poprej izvedela, da dotičnik noče priti v nobeno dotiko s tamošnjim okrajnim glavarjem.

Primerjajte sedaj to objektivnost, kakoršna je pri nas, s tem, kar se drugod godi. Govoril sem o šolstvu na Štajerskem in Koroškem že pri „centralu“, ter bodem gledé Štajerskega le še nekaj malega dostavil.

Pred vsem bi visoko učno upravo opozoril na učiteljske v Mariboru. Akoravno je temu zavodu namen vzgojevati učitelje, ki bodo delovali na slovenskih šolah, ne predava se na tem zavodu niti eden predmet v slovenskem jeziku (Čujte! na desnici), pri zrelostnem izpitu se pa od kandidatov vzlic temu zahteva slovenska terminologija. Kakó je to mogoče, umevno mi je tem manj, ker niso predsednik izpraševalne komisije in mnogi njeni prisledniki, in sicer učitelji pedagogike, zgodovine, zemljepisja, risanja in lepopisja zmožni slovenščine. (Čujte! na desnici.) To je stanje onega zavoda, o katerem je nedavno trdil gospod poslanec baron Dumreicher, da tam rogoviliijo slovenski sanjarji. (Veselost na desnici.)

Iz tega izvira, da so že sedaj v posameznih slovenskih krajih, kot v Svetem Duhu pri Ločah, okraja konjiškega, kakor tudi v Laškem in Konjicah učitelji nastavljeni, ki niso zadostno zmožni slovenskega jezika. Opozarjam visoko naučno upravo na to, da nemška preparandija v Gradci popolnoma zadostuje za nemško deželo, zaradi česar se mora po mojem mnenji priporočati, naj se oni kandidati, ki so namenjeni za slovenske šole na južnem Štajerskem, raje dajo izvežbati v Ljubljano, nego da se v Mariboru vzdržuje poseben zavod. Tudi iz štedilnih ozirov bi se priporočalo, naj se ne prestroji mariborsko učiteljske, marveč naj se popolnoma opusti.

Gospod poslanec graške trgovinske zbornice je včeraj menil, da bi bilo najboljšo sredstvo, da se tudi po sedanjem zakonu ohrani katoliški duhovščini vpliv v šolah, ko bi se duhovniki dali voliti za načelnike krajnim šolskim svetom. To je lahko rečeno, pa težko storjeno (Veselost na desnici), in sicer ravno v onih krajih, v katerih imajo nemško-liberalni gospodje glavno besedo. V dokaz temu bodem z dovoljenjem gospoda predsednika res izredno zanimivo pismo prečital, ki mi je včeraj došlo (čita):

„Meseca junija 1888 se je v trgu Podčetrtku, političkega okraja brežiškega, vršilo osnivanje novo voljenega krajnega šolskega sveta, ki broji najst članov, od katerih odpada šest članov na trg. Za predstojnika krajnemu šolskemu svetu je bil izvoljen neki „Schober“, oskrbnik grofovske Attemske grajsčine Podčetrtek, mož, ki se navadno baha s tem, da je edini Nemec v trgu. Ko bi se bilo prav godilo, ne bila bi taka izvolitev mogoča; toda vršilo se ravno ni vse v popolnem redu. Neposredno po volitvi je namreč neki kmetski član krajnega šolskega sveta pripovedoval, da je bil imenovan Schober dan poprej pri njem ter ga obdelaval, naj glasuje zanj pri volitvi načelnikovi; tudi mu je za to ponudil denarja. Kmet ni vzel denarja, prišel pa tudi ni k volitvi. Posledica tega poskušene podkupljenja je bila ta, da so vsi kmetski člani krajnega šolskega sveta odložili svoja mesta, češ, ne moremo sedeti v zboru skupaj z možem, ki je hotel kupiti glasove. (Dobro! Dobro! na desnici.)

(Dalje v prilogi.)

Od Studenškega pri Krškem, dné 28. aprila. V naši občini so osepnice pojenjale. Na Bučki ni nijednega bolnika, v studenški župniji le jeden, ki še za osepnicami leži, tudi Raka je čista in prosta te grde in nevarne bolezni. Drugodi je povsod še več ali manj za osepnicami bolnih, vendar se povsod obrača na boljše.

Sejmi še niso nikjer dovoljeni, zato smo silno v zadregi, ker se nič ne more v denar spraviti. Gorenjcev vedno pričakujemo, a jih ni blizo. Menda se bojé osepnic. — „Pridi Gorenjec!“ bi zapel, ako mogoče tako glasno, da bi se na skrajno mejo gorenjsko slišal, a ne tako, kakor se gori na gorenjskem poje, ampak tako, kakor mi je to krasno pesmico lani tu neki Dolenjec, ki Gorenjca jako čisla, zapel: „Pridi bogati Gorenjec, iz krasne planine, vabi revni Dolenjec, v lepe doline.“

Lansko poletje prišel je k nam jako čislan mož iz Kamnika, kateri nam je lepo število stotakov poslal za našo zdravo kapljico. Prav proti pisalcu teh vrstic se je izrazil: „Svoji k svojim; Dolenjce moramo Gorenjci podpirati.“ Naj bi bilo veliko takih mož. Semtrtje pridem v dotiko z Gorenjci in pozivem, kar sem pred par leti tudi sam skušal, da se gori spije veliko židovske berluzge, in to za drage novce. Resnica je, da se je tu pri nas vino pred leti jako drago moralo plačati, a lani in letos se dobi tako po ceni, da se mi naši ljudje v resnici smilijo, ker še te malenkosti, ki so jo pridelali, ne morejo prodati ali pa prepoceni. Pridite Gorenjci! Ako se bojíte osepnic, pa za zdaj pustite posodo na sevniškem kolodvoru in pridite po vino na Studenec ali pa čez Studenec na Rako ali Bučko, ker tu ni več osepnic. — Ne pozabite na nas! Svoji k svojim! Vedite pa, da vina je malo, a zaradi zaprtih semnjev čisto po ceni, pa se bo prej ko ne kmalu podražilo.

Na Dunaji, dné 28. aprila. Danes ob polu sedmuri zvečer sešlo se je v veliki dvorani „Musikvereina“ krog 1500 čvrstih in zavednih katolikov k glavni skupščini katoliškega šolskega društva. Predsednik dr. Gašpar Schwarz predstavi posvečenega škofa Hallerja iz Solnograda in prelata Kollerja kot zastopnika tukajšnjega kardinala dr. Celestina Ganglbauerja, pozdravlja v svojem navdušenem nagovoru prirčno navzoče, omenjajoč žalostnega dogodka v cesarski rodbini. Občinstvo se vzdigne s svojih sedežev. Ko popisuje delovanje katoliškega šolskega društva, spremlja ga gromovito ploskanje navzočih. Med drugim pravi: „Dvajset let je že preteklo, kar se slepi z brezversko šolo katoliško avstrijsko prebivalstvo. Brezverska šola napravila je razdor med otroci in stariši, izpodkopala državni red in pelje v popolno anarhijo. „Oče naš“ in „Češčena Marija“ se morata zopet moliti po šolah, kjer se poučujejo katoliških starišev otroci. Šola, ki ni ne protestantska, ne židovska, še manj pa katoliška, je „contradictio in adjecto“ — nezmisel. Uči se še k večjemu o kakem neznanem bogu, s katerim se more zadovoljiti še jedini „Schlachtengewinner“ dr. Dittes, ki je brezversko šolo vpeljal v katoliški Avstriji. Tako več ne sme biti. Katehetom se v tej šoli še verouk prepušča kot predmet, a drugega vpliva nimajo v novi šoli. Dnevi žalostne brezverske dobe so seštet, liberalizem je obsojen, sekira nánj položena, krščanska zavednost se vzbuja, lepi majnikovi dnevi bodo brezversko šolo v katoliški Avstriji, ako Bog dá, odpravili. Šolsko vprašanje postalo je v Avstriji pereče vprašanje. Katoličani morajo zopet priti do svojih pravic, da se bodo katoliško izrejali njihovi otroci.“

Govornik potem popisuje delovanje katoliškega šolskega društva in kaže na trojno šolo njegovo, katero vzdržuje v notranjem mestu, med židi v Leopoldovem predmestju, in na otroški vrt, da so njih učenci med vsemi najboljši izpite za srednje šole prestali. Katoliško šolsko društvo ne pozná razločka med narodi, in govornik pravi, da v večjezični državi se mora vsakemu narodu njegova pravica priznati, da se otroci njegovi v materinem jeziku poučujejo.

V državnem zboru morajo katoličani avstrijski katoliško šolo dobiti vkljub zgovornosti dr. Suessovi.

O društvenem delovanju poroča potem društveni tajnik Fr. Kleindienst, ki pravi, da je društvo imelo pretečeno leto 43.924 gld. dohodkov in nad 35.000 gld. izdatkov. Udov šteje nad 12.000.

Na predlog mestnega odbornika Flor. Hostnika, slovenskega rojaka, se ves račun odobri.

Govorili so: Viljem Michele, kurat pri svetem Štefanu, državna poslanca dr. Alfred Ebenhoch in dr. Karol Lueger, vsi tako prepričevalno

in ognjevit, da ni moči popisati, s kolikim ploskanjem jih je tolikanj številno in različno občinstvo spremljevalo. Večkrat so morali za dlje časa prenehati, da jih je bilo možno razumeti, zlasti sta gospoda Michele in Lueger židovski liberalizem toliko šibala, da se mora reči, da so res židovstvu dnevi seštet, ne le na Dunaji, ampak tudi v Avstriji, katero je versko in gospodarstveno tako globoko pogreznilo.

Govori so bili zares krasni. Le škoda, da nam jih ni možno tu natančno podati, ker bi to presehalo prostore našega lista. Pravi obseg dobil se bode iz „Vaterlanda“, a tudi ropot židovskih listov bo velikanski. Kako se jim zdaj tu na Dunaji od „združenih kristijanov“ povračuje, treba je le tu izkusiti.

Iz Prage, 23. aprila.*) Veliki teden pohojevalo je mnogobrojno občinstvo, zlasti delavskega in rokodelskega stanu, v mestu in predmestjih božje grobe, takó n. pr. v velehramu sv. Vida na Hradčanih, v hramu križevnikov, v opatovskem hramu na Strahovem in v Emavzih pri obredu umivanja nog. V metropolitnem hramu sv. Vida je veliki četrtak prevz. nadškof grof Schönborn sam umival noge starčkom, ki so vsi vkupce stari skoro tisoč let, in sicer 973 let, med njimi bili so štirje bivši krojači. Božje grobe tu dičijo običajno po liturgiških predpisih, nekateri so pa zopet okrašeni in vrejeni po posebnem okusu. Slednje velja zlasti o božjih grobih v vojaškem župnem hramu sv. Vojteha, v farnem hramu sv. Jakoba pri oo. minoritih, v farnem hramu pri dominikanih, v cerkvi sv. Uršule, sv. Ignacija, v Emavzih, pri redemptoristih in v cerkvi sv. Tomaža pri avguštincih.

Najlepši božji grob sluje v tem oziru med praškimi cerkvami oni v vojaški župni cerkvi na Starem mestu, kakor sem prej omenil, in sicer zaradi jako umeteljskega okrašenja, v katero svrha treba 14 dni. Predgraja sestavljena je pred velikim altarjem, kjer se nahaja božji grob iz samih jeklenih puškinih čistilcev in helebard, altarne strani obložene so s puškami. Po obeh straneh (epistolni in evangelski) vpenjata se dva stebra, kot podpore dveh se križajočih obokov. Stebra sta obložena s puškami, jeklenimi čistilci, koroni obokov s samokresi; oboka sta pa okrašena z raznim orožjem, bodaki in smerečjem. Sredi altarja je poseben tabernakelj, obrobjen z bodaki, nad kojim se nahaja božje oko, koje se pri razsvetlavi altarja nekako modro blesti. Nad tabernakljem povpenja se svit, prirejen iz bodakov, koji ima v sredi velike začetne besede latinske: „Jesus hominum Salvator“ (Jezus odrešenik človeštva). Nad tem svitom postavljen je velikanski križ. Najlepše sredi tega okrašenja je solnce in po obeh straneh dve veliki, iz orožja utvorjeni in s črno-žoltimi zastavicami okrašeni zvezdi. Tik altarja vpenjati se na vsaki strani dve veličajni piramidi, sestavljeni iz samokresov, pušek, sabelj, puškinih delov in velikih zastav, med kojimi se nahaja jedna iz dóbe Marije Terezije. Koroni piramid v pročelji tvorite zvezdi, sestoječi iz bodakov, samokresov in pušek, v obče veličajen pogled. Vseh predmetov v okrasbo božjega groba bilo je 1700, med njimi 600 samokresov, 100 pušk, 100 puškinih batov, 200 bodakov, 100 sabelj, 200 družih pušk, 300 jeklenih puškinih drezalnic in 6 helebard.

Sploh pa v drugem oziru hoče „stostolpa“ Praga pokazati v zadnjem času, da je tudi svobodna. (I) Sedanja Praga podira to, česar je gradila stara. Cerkev sv. Vavrlava, jedini hram varuha in dediča dežele češke v Pragi, bode bajé podrta in premenjena v mestni muzej; soha sv. Vavrlava se je morala preseliti z Vavrlavskega trga; skrivaj imela se je odstraniti soha Matere božje z Vél. trga, ponosni spomenik v povestnici krščanskih mest; pod roko odstranili so soho Matere božje iz Ječne ulice, podrli divni hram sv. Jarneja in na vrsto pride bajé tudi cerkev sv. Trojice na Podskali... nasprotno pa vzraščajo nagote, opolznosti na hišah, slikah, v univerzitetnih predavanjih itd. Z Ruskega pa dohaja vest, da je v Lodzi te dni prestopilo k pravoslavni veri 19 Čehov, in sicer 9 katoličanov, 8 luteranov in 2 reformovancea.

Znano vam je že, da je naš prevzvišeni nadškof grof Schönborn imenovan od sv. Očeta papeža Leva XIII. kardinalom. Purpurom odlikovani najvišji vladika, primas češkega kraljestva, se je porodil 24. jan. l. 1844 v Pragi, kjer se je šolal v gimnazijalnih in praviških vedah. Pozneje je pohojeval bogoslovje v Inomostu in v Rimu, in

*) Vsled pomanjkanja prostora zaostalo.

Vred.

je bil v duhovnika posvečen v 12. dan avgusta l. 1873. Leta 1883 postal je škof v Budjevicah, in 21. maja l. 1885. bil je imenovan za praškega nadškofa. — Kardinal, knezo-nadškof grof Schönborn je 28. praški nadškof in je star 45 let. Med njegovimi predhodniki nahajamo samo tri kardinale, in sicer so ti-le: Jan. Očkó iz Vlašima (1878), Ernest grof Harrach (1826), in pokojni Friderik knez Schwarzenberg. Rektor češkega kolegija v Rimu, Lorenzelli, pride še te dni v spremstvu papeževga plemiškega gardista, grofa Maronija v Prago, da izroči novoimenovanemu rodoljubnemu knezu nadškofu Schönbornu kardinalski klobuk.

Pogajanje o volilnem kompromisu veleposestnikov in bivanje grofa Taaffeja o velikonočnih praznikih v našem mestu vzbudilo je med fakijski velik strah videč in sluteč, da se bliža možnost vsaj približnega sporazumljenja med obema narodoma na Češkem. Hudobni duh centralizma in nemške vladateljnosti, ki je vzrok vseh ugovorov v državi naši, zlasti pa tu na Češkem, kaže že svojo pravo podobo. Tukajšnji politiki sicer ne tajé, da se je grof Taaffe mudivši se tu s svojim sinom Henrikom, hotel poučiti o političnih nazorih raznih strank. Umeje se, da so voditelji političnih strank, obiskavši ministerskega predsednika, izpregovorili z njim tudi o političnem položaju. Iz gotovega vira vam lahko poročam, da grof Taaffe o zadevi kompromisa in pomirjenja ni nikakor posredoval. Kogar je tu obiskal, učinil je to iz same dvorjanske uljudnosti; vsprejel je pa v zaslišanju med drugimi dr. Riegro in deželnega poslanca g. Tonnerja, dalje odposlanstvo židovskega osrednjega društva (predsednik Žiga Mauthner), koje je grofa Taaffeja opozarjalo na gibanje po severnih krajih Češke proti židovstvu, kar je pa dobro znano vladi, vse to pa drugzega ni, nego strah pred antisemitizmi.

Strah na jedni in terorizem na drugi strani — to so posledice pomirljivega bliskanja iz narodnih krogov na one dunajske kroge, kojim je boj njih živelj zoper nemške avstrijske narode. Toda bodi! To je jasen dokaz, kako slaba je postojanka naših fakijskov in kje so najobčutljivejši.

Konečno vam še poročam, da so tudi v Petrogradu živeči Čehi poklonili pokojnemu kraljeviču Rudolfu dragocen srebrn venec. Sredi venca se nahaja češki lev v rudečem polji in nad ščitom jako okusno izgotovljena češka korona. Venec je tehtal 5 liber zlata in 10 liber srebra.

Dnevne novice.

(Denašnja številka) ima prilogo, da ustrezemo mnogim dopisnikom in čitateljem.

(Z Dunaja) se nam brzojavno poroča, da je predsednik katoliškemu zborovanju v drugi seji naznanil odgovor papežev, kateremu je katoliški shod izredna tolažba v žalostnih razmerah in ki radostno pošlje svoj blagoslov. Prečitali so se razni telegrami, med katerimi jih je bilo več s Slovenskega. Čahensky iz Limburga je govoril o delovanji Rafaelovega društva, dr. Müller o živahnem katoliškem gibanju, dr. Kathrein o katoliškem življenju v Avstriji. Vdeležitev je mnogoštevilnejša od prve, razprave v odsekih posebno živahne in zanimive.

(„Glasbena Matica“) priredi letos zopet šolski koncert, kateri je minolo leto zaradi kôz moral izostati. Ta bode v soboto dné 4. maja zvečer. Ker je v teku dveh let pod izvrstnim vodstvom in z dobrimi učnimi močmi ta zavod zelo napredoval in se o tem napredku ravno pri takem koncertu vsakdo lahko prepriča, opozarjamo slavno občinstvo na ta zanimivi koncert, katerega vspeh je jako raznovrsten in se bode pozneje priobčil. Vsak narodnjak naj pokaže, da vé ceniti važnost tega zavoda za narodni razvoj.

(Majski advancement.) V nedeljo izšli „Armee-Verordnungsblatt“ je objavil častniška imenovanja. Imenovani so pri domačih vojaških oddelkih: Pavel Lukič, načelnik generalnemu štabu 8. kora, polkovnikom; pri pešcih so majorji imenovani stotniki prvega razreda Karol Merizzi 17. pri 62. pešpolku, A. Hell 97. pri 71. in J. baron Schmidburg 19. lovskega bataljona pri 97. pešpolku; stotniki prve vrste so imenovani stotniki druge vrste Ernst Mattanović in Ludovik Hipsich 17., Karol Čanič in Henrik Lang 97. pešpolka; stotnikom druge vrste nadporočnik Matija Kump 17. polka; nadporočniki so imenovani poročniki Ivan Balzar 17., Karol Witzler in Konrad Christianović 97. polka; poročniki so imenovani kadetje Jos.

V tem času je bil brežiški okrajni glavar na letovišči v graščini Podčetrtek; ta gospod je šel h kmetu, katerega je hotel Schober podkupiti; ter ga je prepričal, da se je vprašavni denar ponudil le za pot, izgubo časa (Čujte! Čujte! na desnici) itd., ter si je dal v tem smislu sestavljeno izjavo podpisati. Potem je okrajni glavar vse kmetске člane krajnega šolskega sveta sklical na grad Podčetrtek, obdelaval jih je, pretil jim s kriminalom, zapriseženjem (Čujte! Čujte! na desnici) itd., obljubil jim je tudi veliko denarno podporo grofa Attemsa za novo šolsko poslopje (Veselo na desnici), toda preklicati morajo svoj izstop iz krajnega šolskega sveta, kar se je seveda tudi zgodilo. To je vendar prejasna agitacija okrajnega glavarja na korist nemško-liberalnemu predstojniku.

To zgodbi o podkupovanju je občinski predstojnik sopotski povodom neke pritožbe zoper preveliki šolski račun naznanil deželnemu odboru; zaradi tega je deželni odbor ukazal sejo krajnega šolskega sveta o tej zadevi; predstojnik pa je to sejo napovedal v nedeljo na 2. uro popoldne, to je tedaj na čas, ob katerem je moral krajni župnik opraviti svojo popoldnansko službo božjo (Čujte! Čujte! na desnici) ter se ni mogel vdeležiti seje. Župnija je namreč brez kapelana. V tej seji je inteligenca preslepila kmetске člane ter omogočila sklep, da se pooblašče predstojnik tožiti občinskega predstojnika sopotskega. To se je zgodilo in dne 16. t. m. bila je obravnava, pri kateri je pa toženi občinski predstojnik dokazal poskušeno podkupljenje s strani Schoberjeve (edinega Nemca v Podčetrtku), vsled česar se je Schoberjeva tožba odbila in krajni šolski svet obsojen v povrnitev pravnih stroškov. (Čujte! Čujte! na desnici.) Ta tožna zadeva se je z narodno-konservativne strani naznanila okrajnemu in deželnemu šolskemu svetu ter prosilo za uradno postopanje, in vse je radovedno, kakó bode te oblastniji posegli v to stvar.

Gospod deželni glavar štajerski ima tedaj ravno tukaj jako mnogo priložnosti, da kaj stori za red šolstva na Štajerskem. (Dobro! Dobro! na desnici.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 1. maja.

Notranje dežele.

Iz *Miramara* se poroča, da je predvčeraj belgijska kraljica s princesinjo Klementino odpotovala v Bruselj.

Ogerski državni zbor je predvčeraj zopet začel zborovati. Poslanec Nagy je predlagal resolucijo, s katero se naroča domobranskemu ministru, da vsako leto poroča o izidu častniških izpitov enoletnih prostovoljcev. Predlog se je mej živahnim odobravanjem potrdil. Konečno se je sprejela predloga o številu vojaških novincev.

Člani *ogerske akademije znanostij* so v tajni seji sklenili, da bodo predsednikom akademije izvolili grofa Julija Andrássy-a.

Vnanje države.

Obravnave mej *Bolgarijo* in Turčijo zaradi poštne in brzojavne pogodbe so se končale. Zadnji zapisnik so obe strani pooblaščenici predvčeraj v Carjigradu podpisali.

O *ruskih* razmerah gledé verstva je jako zanimiva nastopna dogodbica: V Kovnu je šolski nadzornik naznanil učiteljem, da morajo vsi učenci brez razločka v veri dné 13. marca iti v rusko cerkev, kjer se bo vršila služba božja v spomin smrtne obletnice carja Aleksandra II. Katoliški veroučitelj je nadzorniku odgovoril, da bodo katoliški otroci šli v katoliško cerkev, kar se je tudi zgodilo. Po službi božji je bil veroučitelj takoj odpuščen. Tudi na dekliški šoli se je jednako zgodilo. Škof Pallulon se je zaradi tega pritožil pri generalnem gubernatorju, ta pa mu je s tem odgovoril, da ga je — obsodil v globo 4000 rubljev! Zadnje dni je to razsodbo tudi minister potrdil. — Dostavljati nam ni treba ničesa, zgodbi pa je toliko podučna, da svetujemo gotovim slovenskim gospodom, naj si jo zapišejo za ušesa.

Kabinetem ukaz *nemškega* cesarja z dné 27. aprila določuje, da se bodo odslej državni tajniki v ministerstvu zunanjih in notranjih zadev, v pravosodnem, finančnem, poštnem in mornaričnem ministerstvu za dōbe poslovanja nazivljali z ekscelencij. — Samoa-konferenca bo vspešno delovanje določila še le tekom obravnave. Na predlog Nemčije se je določilo, da se bodo javnosti prikrivale razprave.

Kakor se zatrjuje, določil se je obrok za splošne volitve v *francosko* zbornico na dan 22. sept. — Naquet, Turquet in Rochefort so svoja stano-

vanja v Bruselji odpovedali ter se bodo enako Boulangerju preselili za nekaj mesecev v London. Rochefortu se je, kakor znano, sin v Boni (Algir) ustrelil. Francoska vlada mu je dovolila prosto pot h pogrebu nesrečnega sina, ki si je končal življenje v blaznosti vsled mralice.

K *mejnarnodnemu protisuženjskemu shodu*, ki se bo vršil v Lucernu v Švici, pričakujejo, kakor trdi „Köln. Volkszeitung“, do 200 odličnih vdeležencev, mej temi kardinala Lavigerieja in dr. Windthorst.

Nizozemska vlada namerava z ozirom na to, da kralja ne zadržuje več bolezen od vladanja, predlagati prvi polni seji generalnih držav, da se razveljavi regentstvo.

Italijanski pesnik Cavallotti pozivlje vsa radikalna društva, naj v dan kraljevega prihoda v Berlinu mnogoštevilno odpošljejo čestitajoče brzojavke predsedniku pariške razstave. Istotako nameravajo Garibaldijevi veteranci iz leta 1870 prirediti veliko slavnost na bojišči pri Dijonu ter potem skupno obiskati pariško razstavo.

Iz *rumunske* prestolnice se poroča: Mestno prebivalstvo dela velike priprave, ker hoče slovesno in prisrčno sprejeti prestolonaslednika princea Ferdinanda, katerega pričakujejo v sredo (danes) jutraj. — Iz Jaša se javlja o ustanovitvi nove stranke pod vodstvom Joana Bratiana. Vesti o kompromisu mej Carpom in Catargijem so brez pomena. — Ruski listi so upali, da bo novo ministerstvo Catargijevo ustavilo utrjevalna dela. Ta želja se jim ni izpolnila. Pred nekaterimi dnevi je vojni minister Manu ukazal vsem stavbenim podjetnikom okrog prestolnice, naj najodločneje nadaljujejo z utrjevanji, akoravno senat še ni dovolil potrebnega kredita.

Iz Londona se dné 29. aprila brzojavno poroča: Govori se, da je *Kartum* pred tremi tedni pal v roke šejka El-Serussime. Mahdi je zbežal.

Izvirni dopisi.

Iz okolice kamniške, 27. aprila. Vedno bolj se potrjuje govorica o bodoči železni cestni progi Ljubljana-Kamnik, kajti že dlje časa vršijo se dela od strani inženirjev, in zadnji čas čitali smo celó o pragovih (blazinah), ki morajo biti do določenega časa gotovi. Veseli nas to podjetje okoličane kamniške in željno pričakujemo časa, ko prižvižga prvi hlapec iz bele metropole gori v podplaninske naše kraje. Kakor pa ima vsaka stvar na svetu svojo senčno stran, tako ima jo tudi bodoča železnica za nas. Ne govorimo o brezštevilnih vozniških in krčmarjih doli za cesto — ko bodejo zgubili prvi svoj stalni zaslužek — drugi pa stalne svoje goste. Stvar je druga, in o njej si drznemo izpregovoriti nekaj besedi. Morali bi sicer molčati po pregovoru, ki veli: „kdor ne plačuje, naj ne jadikuje!“, toda čin slavnega deželnega odbora, ki je dovolil znaten broj tisočakov za nakup delnic tega podjetja, daje nam pogum, da govorimo ne sicer kot plačujoči člani delniškega društva za zgradbo te proge, pač pa kot davkoplačevalci in deželani.

Znano je, da se namerava ta proga graditi od Rudolfove državne železnice preko Ježice, Črnuč in Trzina proti Domžalam. Od Domžal naprej ima se viti po ravnini dalje nekako sredi med Mengišem in Jaršami, in tu nekje ima biti postaja za Mengiš in Jarše. Vprašanje pa nastane sedaj, zakaj se namerava postaja tako oddaljiti od Mengiša? Odgovor je ta: Mengišani ne bodejo kupili nič delnic ali pa le malo, posestnik umetnega mlina v Jaršah pa je obljubil znatno svoto za nakup delnic. Dobro. Jarše je mala neznatna vas, naj bi ne bilo ondi umetnega mlina, niti ne znali bi v Ljubljani za Jarše, nasprotno pa je Mengiš obširen trg za ne ravno malo industrijo. In v okolici mengiški gori proti severu je močno razširjena obrtnost, katere izdelki bi se stekali v Mengiš, ko bi bila tu postaja bodoče železnice. Ako se bode oziralo le na posameznike, utegne to biti na škodo železničnemu podjetju in v veliko nepriliko prebivalstvu Mengiša in severne okolice njegove. Vše pred letom dni storilo je županstvo v Mengiši v družbi z drugimi županstvi korak do deželnega odbora v tem smislu in čuti je bilo, da je dotično zrnje padlo na plodna tla. Ker pa se sedanji čas prve priprave tako naglo vršijo in ker se je bati, da se utegne marsikaj v interesu Mengiša in okolice prezreti in opustiti, je pač dolžnost vseh, ki imajo oblast govoriti, da povzdignejo svoj glas, da se prepreči krivica, ki bi se utegnila pripetiti. Čas je še.

Ne moremo soditi o bodečnosti, a toliko lahko rečemo, da se bode trg Mengiš jako povzdignil v nekoliko letih, kolikor bližje mu bode tekla železnica. Krivica bila bi tedaj ozirati se na posameznika, pri

tem pa zanemarjati najlepši trg gorenski. Dandanes je na svetu marsikaj mogoče; podjetja, ki so cvetla še pred četrtno stoletja, so dandanes vže opuščena. Želja, in ne samo želja, temveč odločna zahteva vseh davkoplačevalcev iz Mengiša in severne njegove okolice pa je: ako se uresniči bodoča proga Ljubljana-Kamnik, naj bode postaja v Mengišu, in to z ozirom na prispevek iz deželnega zaklada, h kateremu smo tudi mi priložili svoj del. —č.

Z *Dolenjskega*, 26. aprila. Hvala Bogu, da nam ni zadnji sneg toliko škodoval, kakor sem vam zadnjič poročal; šel je naglo izpod nog in izvrstno je ugajalo oblačno vreme, zlasti ponoči. Sv. Jurij nas je naletel kljubu dolgi zimi še dokaj v zeleni in cvetni obleki, in žita lepo kažejo, ako nas prej ne zadene kaka nesreča, katere nas ljubi Bog varuj, ker so naši poljedelci že tako dovolj siromašni in zadolženi. Gotovo je tudi, da na celaj Kranjski nikjer toliko „boben“ ne póje, ko ravno v „tužni Dolenjski“.

K vsej revščini pride pa vedno rado še kako zlo, in to je, kar so že naši listi poročali, da bodo na Dvoru delavci odpuščeni, a so potem to trditev preklicali; sedaj pa je žalibog vse le istina. Jutri, soboto, bode odpuščenih ne sicer ravno na Dvoru, pač pa po Dolenjski raztresenih okoli 300 rudokopov, kar iz gotovega vira vém.

Oskrbništvo tovarn na Fužinah misli „plavž“ opustiti, ker ima obilo železa za izdelovanje, izdelani predmeti pa ne gredó brzo v denar; in ko bi tudi šlo, namerava oskrbnštvo železo zanaprej iz Koroške dovažati, kar bode ceneje, nego naša ruda, in tudi boljše.

Bati se je homatij med razjarjenimi rudokopi, kateri pridejo jutri zadnjič po svoj zaslužek v tako obilnem številu. Nekateri mislijo zahtevati še denar iz bolniške blagajne, ali takozvane „knapovske blagajne“, v katero starejši že obilo let plačujejo. Vendar pa ne vedó, da bode blagajna še obstala za vse druge delavce, katerih še obilo v službi ostane v tovarni, in da se taki denarji ne morejo meni nič tebi nič deliti, od katerih so bili že podpirani in bodo v bodoče še ostali delavci.

Iz Novega Mesta je odšlo že več orožnikov tja, da bodo varovali mir, za kateri se je zelo bati. Nemodro pa je od oskrbnštva, da pokliče vse rudokope na jedno soboto k „slovesu“; bilo bi pač bolje, ko bi jih sistematično po kakih petdeset odpustilo. Istina je tudi, da jim je na ponudbo delo v premogovih jamah v Trbovljah, ali takim ljudem, kakor so rudokopi, je težko kaj dopovedati. Da bi se le vse v miru rešilo, ker beda bode na vsak način neizogibna. —r.

S *kranjsko-goriške meje*, 26. aprila. Na velikonočno nedeljo umrl je v Lokaveu duhovnik goriške nadškofije č. g. Fidel Okorn. Porodil se je v Kranju na Gorenjskem dné 24. aprila 1806, v mašnika posvečen v Gorici dné 28. avgusta 1833. Kapelanoval je v Kamnah 6 let, potem celih 16 let deloval na Gradišči, odkoder je leta 1856 šel kot kurat v Lokavec, kjer je pastiroval 12 let. L. 1865 je popolnoma oslepel ter je moral iti v pokoj. Prijazni Lokavec se mu je toliko priljubil, da se ni maral drugam seliti. Kjer je zadnjo službo ostavil, tam je hotel počakati tudi svojo smrt. Veliko je trpel v svoji bolezni, zadnje štiri leta preživel je le na postelji. Mirno je prenašal svojo bolezen, vedno je bil veselega duha. Kako se je oradostil, kedar ga je kak sobrat obiskal! Pravil je rad veliko dogodb iz svojega življenja in vedno v svoj govor vpletal citate iz nabožnih knjig, kakor tudi iz nemških klasikov. Da si le nekaj časa ž njim govoril, spoznal si takoj, koliko je gospod v prejšnjih letih bral in premišljeval. Ni čuda, da mu je branje pri luči vzelo vid. Ko je oslepel, imel je do svoje smrti čitatelja pri sebi, da mu je vsak dan bral razne slovenske knjige in liste. Kako delaven je bil, kaže to, da je do zadnjega trenutka na postelji še izpovedaval. Bil je moder učenik in zanesljiv svetovalec. Bister um, pridno branje in premišljevanje, zraven še razne izkušnje v tolikem številu let omogočile so mu, da je naglo sprevidel kočljivo zadevo in jo urno in spretno razsodil.

Zaveden narodnjak je bil že ob času, ko se za slovensko stvar še ni kaj delalo. Ni ga skoraj blagotvornega društva, katerega bi on ne bil podpiral. Na več krajih „Zgodnje Danice“ se lahko bere, koliko dobrega je ravno v tem oziru storil. Naj v miru počiva! J.

Nadler 17., Josip Erslan 97. polka in Evgen Zaccaria v 17. polku; pri loveih: stotnikom prve vrste Fedor Bamberg 7. bataljona; pri topništvu: stotnikom druge vrste nadporočnik Alojzij Kalteis, nadporočnikom poročniki Henrik Müller, poročnikoma častniška namestnika Josip Baumeister in Viktor Furlan.

(Častnim občanom) je minolo nedeljo dne 28. t. m. po popoldanski službi božji občinski odbor na Brezovici pri Ljubljani enoglasno izvolil blagorodnega in občeizslanega g. okr. glavarja J. Mahkota radi njegovih velikih zaslug za okraj in brezoviško občino.

(Z Dolenjskega), 30. aprila. Rudokopi, o katerih sem vam poročal, niso delali nemirov, kar je tudi najboljšje. — Na Drski pri Novem Mestu se je v nedeljo dne 28. aprila obesil v tem okraju dobro znani in priljubljeni gostilničar in bivši stražmešter Glaser, rodom Korošec. Bil je premožen, a se mu je nekda zmešalo. — Porotniki v Novem Mestu so imeli malo posla, kar je dobro znamenje. Eden zatožencev je obolel, pravijo, da za osepnicami, o katerih pa se v novomeški okolici malo čuje. — V Novem Mestu je največ razgovora v društvenih krogih o blagoslovljenji zastavi „Dol. Sokola.“ K slavnosti pričakujemo mnogo rodoljubov iz slovenskih pokrajin in Hrvaške. —r.

(Slovenski klub na Dunaji) ima svoj osmi večer v soboto dne 4. maja t. l. v restavraciji „Zur goldenen Kugel“ 1. Am Hof št. 10 mezzanin. Na dnevnem redu je govor g. dr. M. Murka: „Spomini na Rusijo.“ Začetek točno ob osmi uri. S tem vabijo se na Dunaji bivajoči Slovenci, da se vdeležijo v obilnem številu tega večera.

(Nova vojna ladija.) Vojno ministerstvo je predsedništvu državnega zbora poslalo naslednje vabilo: Dne 18. maja t. l. bodi vojna mornarica, skoro gotovo v pričo Najvišje cesarske hiše, praznovala slovesen krst novega križarja „Cesar Fran Josip I.“ v Trstu. Nova vojna ladija je zgrajena po najnovejših skušnjah in iznajdbah stavbene tehnike. Z ozirom na živo zanimanje častitih članov visoke zbornice za razvoj državne pomorske sile vabimo vse člane visoke zbornice k napominani slavnosti.

(Potrebno bi bilo tudi pri nas.) V severo-ameriški državi Connecticut je bila vsprejeta postava, ki z ostro kaznijo preti vsem dečkom in deklicam pod 16. letom, ki pušijo tobak. Kdor dečkom ali deklicam pod 16. letom prodaje smodke, cigarete ali tobak, zapade kazni do 50 dolarjev, vsak tak kadilec pa je kaznovan z zaporom do 14 dni ali primerno denarno globo. Istotako morajo se zagovarjati starši, ki podpirajo to grdo razvado svojih otrok. Taka postava bi bila tudi pri nas nujno potrebna.

(Trtna uš) je do konca leta 1887 poškodovala na Kranjskem v krškem okraju 2302, v novomeškem 195 in v črnomaljskem 762 hektarov vinogradov.

(V vodo pal) je sinoči okoli 7. ure učenec prvega razreda, Pavel Debevec, ki se je igral ob ograji na šentjakobskem nabrežju. Vsled deževja precej narasla Ljubljanka odnesla ga je do Hradeckega mostu. Deček bi bil gotovo utonil, da ga ni z veliko nevarnostjo rešil čevljarski pomočnik g. Makovec. Pristavimo željo, naj bi mestno redarstvo večjo pozornost obračalo na otroke, ki telovadijo na ograjah ob nabrežju Ljubljane; skrajni čas bi že bil, da bi se pomnožilo redarstvo.

(„Rimski katolik“), zvezek četrti, je izšel obsegajoč naslednje članke: Katoliški shod na Dunaji; — 1789—1889, avtoriteta; — Večluči ali nekoliko poglavij o idealizmu; — Stritar pa Schoppenhauer; — Katoliški liberalizem; Pisma o vzgoji, IX.; — Strossmayer o namenu postnih okrožnic; — K dnevniku Štefana Hodulje; ponočni zbor; Slovstvo: dr. Vošnjakov Pobratimi — Ljubljanski Zvon in Trdina; Zvon in slovenska duhovščina; — Gorazd; — Raznosterosti.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) je daroval velečastni zagorski župnik, g. Jakob Gros, 5 forintov. Zavednega domoljuba naj Bog živi!

(Poštne hranilnice na Kranjskem.) Osrednje vodstvo tega zavoda na Dunaji je te dni izdalo in razposlalo letno izvestje za leto 1888 o svojem poslovanju in prometu. Iz tega posnemljemo, da ima Kranjske vseh knjižic skupaj 7086, vsa Avstrija 655.385. Na teh 7086 knjižic je na Kranjskem vpisanih 141 vlagatelj, na Ljubljano jih pripada 61. Pomerno spada v Avstriji na 1000 stanovnikov

16 vlagatelj. Vložilo se je pa do leta 1888 v poštne hranilnice 27.753.206 gld. Ves promet leta 1888 iznašal je 14.997.759 gld. 90 kr. Čistega dobička ima zavod 587.895 gld. 44 kr. Zanimljivo za blagobitje Kranjske je to, kako se razvrščajo glede količine vloge po letih. Tako se je vložilo v poštne hranilnice pri nas od l. 1883—1885: 281.047 gld. 80 kr.; 1886. l. 81.195 gld. 45 kr.; 1887. l. 39.338 gld. 55 kr.; 1888. l. pa najmanjše, namreč samo 23.084 gld. 97 kr., viden dokaz, da zavod ne napreduje med našim ljudstvom, v drugem oziru pa tudi očitiden dokaz, da blaginja gré rakovo pot na Kranjskem.

(Iz Ljubljane) je potegnil g. Adolf Müller danes ob 2. uri popoldne poleg Selana na Poljanah mrtvega, nekaj dni starega otroka, ki je imel glavo v cunj zavito.

(Armee-Album) ima v 6. snopiču 36 krasnih podob avstrijskih feldmaršallieutenantov z životopisi. Cena snopiču 2 gld.

(Letno poročilo o deželni vinarski, sadjarski in poljedelski šoli) na Grmu pri Rudolfovem za šolsko in gospodarsko leto 1887/88 imenuje se 56 strani obsejajoča knjižica, katero je spisalo šolsko vodstvo, izdal in založil kranjski deželni odbor. Vsebinska je naslednja: Kronika šole na Grmu. — Poročilo o šoli. — Poročilo o gospodarstvu. — Poročilo o stavbah. — Statut. — Program. — Učni red. — Hišni red. — Poučen članek o požlahtnitvi zelenic ameriških trt. Na prvem listu ima knjižica podobo šole; pridejan je obris šolskega posestva.

Telegrami.

Dunaj, 1. maja. Cesar bo danes zvečer odpotoval na lov divjih petelinov v Steinhaustrer se bo v petek povrnil z bavarskim princem Leopoldom.

Dunaj, 30. aprila. Pri današnji slovesni seji katoliškega shoda je naznanil predsednik prof Bloome došli brzogovorni odgovor papeževskega tajnika, v katerem sv. Oče podeljuje članom apostolski blagoslov. Razni odseki so mej drugim sprejeli resolucije, da mora biti srednja kakor ljudska šola verska, dalje glede uvedbe veronauka v zgornjih razredih realk; tudi se je treba pri nameščevanju učiteljev, posebno pa vodij srednjih šol ozirati na krščansko-versko, avstrijsko-rodoljubno mišljenje; dalje resolucije o odpravi časniških kolkov, resnejšem izvajanju nedeljskega počitka, njegovega razširjenja na krščanske praznike, posebno to glede uradnikov; konečno resolucije o ustanovitvi mnogih tiskovnih društev, o novih industrijskih podjetjih, skrčenju največjega števila delavnih ur na dan in prepovedi ponočnega dela v tovarnah za ženske delavske moči.

Praga, 30. aprila. Volitve v deželni zbor se bodo vršile: za kmetske občine dne 2. julija, za mesta dne 5. julija, za trgovinsko zbornico dne 10. julija, za veliko posestvo dne 15. julija.

Peterburg, 1. maja. Objavila se je postava, po kateri se pobira od zapuščin tujih državljanov na Ruskem isti davek, kakor pri ruskih podanikih, to je od enega do osem odstotkov.

Berolin, 1. maja. Kakor se poroča iz Samoe, zatrdil je po razgovoru z drugimi glavarji Malietoa korvetnemu kapitanu Erardu, da svečano obžaljuje svoje prejšnje postopanje ter prosi cesarja, da smatra prejšnje dogodke za poravnane. Vsled tega je cesar ukazal, naj se izpusti Malietoa.

Berolin, 30. aprila. Splošnja nemška razstava za zavarovanje proti nezgodam se je danes otvorila. Cesar je v otvorinem govoru naglašal, da hoče nadaljevati rešitev socialnih vprašanj, katero je pričel stari oče, ter upa, da bo razstava imela obilo blagoslova.

London, 1. maja. Spodnja zbornica je s 113 proti 103 glasovom od vlade izpodbijani predlog Samuela Schmitta zoper sedanji fiskalni sistem glede prodaje opojnih pijač in opija potrdila.

Kajiro, 30. aprila. Vest o padcu Kartuma in begu mahdijevem se je potrdila.

Umrli so:

26. aprila. Jožef Majer, mestni ubog, 79 let, Karlovska cesta 7, kap.

25. aprila. Rudolf Jankovič, užitninskega paznika sin, 16 mes., Vožarski pot 3, jetika. — Frane Mihelič, črevljarjev sin 9 let, Vegove ulice 12, škarlatina in davica.

27. aprila. Marjana Pečnik, delavka, 36 let, Strmi pot 2, jetika. — Ivana Verhovec, hišnega posestnika žena, 54 let, sv. Petra cesta 52, akutna vnetica jeter.

28. aprila. Frane Vidic, posestnik, 49 let, Poljanska cesta 26, apoplexia.

29. aprila. Stanislav Zadnikar, pasarjev sin, 9 dni, Cesarja Jožefa trg 2, trismus.

V bolnišnici:

25. aprila. Marija Petrič, učiteljeva hči, 6 let, pyaemie.

26. aprila. Jakob Kvas, delavec, 47 let, pljučna tuberkuloza.

Tuji.

29. aprila.

Pri Slonu: E. vitez pl. Kopny z Dunaja. — Rydlo, trgovec, z Dunaja.

Pri Južnem kolodvoru: Podnar, iz Križne Vasi. — Cilenti z Reke.

Vremensko sporočilo.

Dan	Gas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
	opazovanja	zrakomera v m m	toplomera po Celziju		
30. 7. u. zjut.	734.9	9.4	brev.	megla	
2. u. pop.	733.9	14.8	sl. jzap.	oblačno	0.00
9. u. zveč.	733.9	10.6	"	"	
Srednja temperatura 14.3°, in 3.2° nad normalom.					

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

1. maja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85 gl. 85 kr.
Srebrna " 5% " 100 " " 16 %	86 " 05 "
5% avstr. zlata renta, davka prosta	110 " 75 "
Papirna renta, davka prosta	100 " 85 "
Akcije avstr.-ogerske banke	896 " — "
Kreditne akcije	300 " — "
London	119 " 20 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	9 " 44 1/2 "
Cesarski cekini	5 " 62 "
Nemške marke	58 " 15 "

Tržne cene v Ljubljani

dne maja.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	5 83	Špeh povojen, kgr.	— 66
Rež,	4 50	Surovo maslo,	— 80
Ječmen,	4 50	Jajce, jedno	— 1
Oves,	3 —	Mleko, liter	— 7
Ajda,	4 50	Goveje meso, kgr.	— 54
Proso,	5 —	Telečje	— 50
Koruza,	5 —	Svinjsko	— 52
Krompir,	2 85	Koštrunovo	— 34
Leča,	12 —	Pikanece	— 60
Grah,	13 —	Golob	— 18
Pižol,	11 —	Seno, 100 kgr.	— 50
Maslo, kgr.	— 84	Slama,	— 32
Mast,	— 70	Drva trda, 4 mtr.	6 35
Špeh svež,	— 56	" mehka, "	4 25

Zahvala.

Vsem častitim damam in gospodom, ki so sodelovali pri obeh predstavah v korist podpornemu društvu velikošolcev na Dunaju, in vsem onim, ki so pripomogli k lepemu vspehu, izreka najtoplejšo zahvalo

Marija Murnikova.

Odlikovan: 1873, 1881.

Josip Deiller,

tovarna za cerkveno blago in razprodaja

— cerkvenih oprav —

na Dunaji VII., Zieglergasse 27.

Zastopnik Franc Brückner.

Proti gotovi naročbi se najtočneje izvršujejo vsakovrstne

cerkvene oprave

kot: kazule, pluviali, dalmatike, velumi, stole, baldahini, zastave itd., kakor tudi

celi ornati.

Odlikovan: 1873, 1881.

Koverta s firmo

priporoča

Katoliška Tiskarna

po nizkej ceni.

(5) **Najuspešnejša**
čistilna mineralna voda
Franc Josipova grenčica,
priporočena od I. zdravniških velja-
kov zaradi gotovega in pri tem la-
godnega vspeha, ne neprijetnega
okusa in tudi pri trajajoči rabi brez
slabih nasledkov. Majhen popitek.
Zaloga pri Mihaelu Kastnerju in
Petru Lassniku v Ljubljani.
Ravnateljstvo v Budimpešti.

Na najnovejši in najboljši način
umetne
zobe in zobovja
ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja
plombovanja in vse zobne operacije, — od-
stranjuje zobne bolečine z usmrtenjem žirca
zobozdravnik A. Paichel,
poleg Hradskega (čevljarskega) mostu,
I. nadstropje. (40)

Naprodaj ste
hiši št. 29 in 117
v Spodnji Šiški pri Ljubljani
obe poleg državne ceste, torej za vsako obrt pripravne.
Hiša št. 29 je pritlična, ima podstrešne sobe
in klet, gospodarsko poslopje in vrt.
Hiša št. 117 je enonadstropna, novo sezidana,
ima veliko klet in vrt; pri obeh hišah je vodnjak
z dobro pitno vodo.
Ceno in pojasnila pové lastnik Jakob Burger v
Spodnji Šiški št. 29. (3—3)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Brata Eberl,
izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov
in napisov.
Pleskarska obrt za stavbe in meblje.
Ljubljana,
za Frančiškansko cerkev v g. J. Vilharja hiši št. 4.
priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse
v njih stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot
znano rečno fino delo in najnižje cene.
Posebno priporočilne za prekupee so oljnatе barve
v ploščevinastih pušicah (Bleichbüchsen) v domačem
lanenem oljnatem firneži najfinije naribane in boljše
nego vse te vrste v prodajalnah.
Cenike na zahtevanje.

Jaz Ana Czillag
s svojimi 185 centimetrov dolgimi orjaškimi „Loreley“-
lasmi, katere sem dobila po 14mesečni rabi od mene
samo izumljenega mazila, naznanjam: To je edino
sredstvo zoper izpadanje las, za pospeševanje njihove
rasti, za okrepčevanje lasišča, pospešuje pri gospodih
rast polne, krepke brade ter že po kratki rabi takó
lasem kakor bradi podeljuje naravni svit in gostost,
obvaruje jih do najvišje starosti, da prerano ne osivé.
Cena lončku 2 gld. Razpošilja se vsak dan v vse kraje
celega sveta po pošti proti poprejšnjemu plačilu ali pa
poštnemu povzetju.
Czillag in drugovi,
Budimpešta, Königsgasse,
kamor naj se pošiljajo vsa naročila.
Pri naročitvah šestih in več lončkov
25% rabat in franko-pošiljatev. (20—9)

Katoliška Tiskarna
priporoča raznovrstne
vizitnice
po nizki ceni.

Zobolek, prašek in pasta za zobe
preč. oo. Benediktincev
opatiije Soulac (Gironde).
Dom MAGUELONNE, prior.
Največje odlikovanje: dve zlati svetinji: Bru-
selj 1880, London 1884.
Iznajdeno leta 1373 po priporji Pierre Boursaud.
Vsakdanja raba zoboleka oo.
Benediktincev (po nekoliko kapljic
na vodi) ozdravi in zabrani gnji-
lobo zob, jih obeli in utrjuje;
okrepčuje in popolno ozdravi
čeljusti.
Zares močno ustrežemo našim p. n.
čitateljem, opozorjé na to starodavno
ter prekoristno iznajdbo — najboljši
in edini lek proti zobobolu.
Tvrška SEGUIN Bordeaux
(Francija)
Rue Croix de Seguey 106 & 108.
Ustanovljena leta 1807.
Dobiva se v vseh lekarnah in prodajalnicah
dišav. (37)

Diseldotske oljnatе
barve v tubah.
Akvaralne barve
mokre in suhe.
ADOLF HAUPTMANN,
prva kranjska tovarna
oljnatih barv, firneža in laka
v
Ljubljani.
Pisarna in zaloga: Šolski drevored 6 (semeniščno poslopje).
Filijala: Slonove ulice 10-12
priporočá slikarjem, dljakom, stavbenim in pohištenim mi-
zarjem, likarjem kakor sploh p. n. občinstvu svoje priznane izvrstne
izdelke ter pošilja na zahtevanje cenilnike zastoj in franko.
Oljnatе barve v ploščevinastih pušicah le najboljše vrste, posebno
pripravne za razprodajalce, po znižanih cenah; v dežah od 25 klgr.
naprej primerno ceneje.
Kupovalcem večjih množin
prednostne cene.
Vse vrste slikarskih in
likarskih čopičev in
slikarske patrone.
Specialiteta: Firnež iz kranjskega
lanenega olja.
Specialiteta: Ultramarinmodra in
zelena barva.
Perstene, mineralne
in kemične barve.

Novo koncesijonovana
tovarna za soda-vodo
v Ljubljani.
Slavni mestni magistrat ljubljanski mi je dné 6. februarja 1889, št. 21.280 dovolil koncesijo za
tovarniško izdelovanje soda-vode
v Ljubljani v hiši Preširnov trg št. 2 (lekarna „pri zlatem orlu“).
Objavljam to p. n. občinstvu ob enem dostavljajoč, da se bo v moji tovarni pri izdelovanji soda-vode prav
posebno pazilo na
najvestnejši in najumnejši izdelovalni način in da že sedaj vsi sifoni dohajajo v promet
le z zajamčeno predpisom primernimi,
t. j. v smislu ministerske naredbe z dné 11. julija 1888 drž. zak., iz 90 odstotnega cinovega legiranja naprav-
ljenimi zaklepi, da tedaj obsegajo popolnoma svinca prosto, zdravju neškodljivo, oživljajočo
pijačo, ki je v vsakem oziru izvrstno primerna zdravstvenim zahtevam.
Odličnim spoštovanjem
Josip Svoboda,
lekarnar in tovarnar soda-vode.
V Ljubljani, meseca aprila 1889.

Deller-jev
Edina zaloga in prodaja za
vso Kranjsko pri
J. LININGER-ju
v Ljubljani, Rimska cesta 9.
radgonski
(24—13)
**Najboljša namizna okrep-
čujoča pijača.**
Zanesljivo zdravilno sredstvo
proti kataru v dihalniku, pre-
hlajenju želodeca, zlati žili, pro-
tinu in glavobolu vsled pre-
hlajenja (trganju).
najčistejši alkalični
Ne zamenjati z radensko
kislo vodo.
kislec (kisla voda).